

Martijn Aslander

Waardedenken in een veranderende economie en samenleving

De koffie is uitstekend. Zo goed zelfs dat de koffie bij Doppio Espresso aan de Brugstraat in Groningen door de keurmeesters van het Algemeen Dagblad is uitgeroepen tot de allerbeste koffie van Nederland. Terecht. Probeer vooral de cappuccino caramel eens. Een streling voor je tong.

Achterin de 'koffieshop' zit Martijn Aslander. MacBook en iPhone naast zich op tafel. Zonder zul je hem bijna niet aantreffen. Geen eigen werkplek? Je zult Aslander er niet over horen klagen. De wereld is zijn werkgebied. "Waarom tijd en geld verdoen aan een kantoor als ik overal waar ik ben ook kan werken." Het is

de stad-Groninger ten voeten uit. Aslander kreeg enige jaren geleden landelijke bekendheid als de bedenker en de bouwer van het grootste hunebed ter wereld zonder dat daar machines aan te pas kwamen. Alleen met mensenhanden, veel vernuft en een uitgekiende marketing kreeg Martijn Aslander honderden vrijwilligers en bedrijven zover dat ze belangeloos aan het project deelnamen. Hij is nog steeds aan het nadenken hoe de opgedane kennis ten tijde van Gathering Stones, zoals het succesvolle project werd genoemd, te ontsluiten voor allerlei toepassingen.

Martijn Aslander is in korte tijd ook een van de meest gevraagde sprekers in Nederland geworden op het gebied van marketing, van waardedenken en lifehacking (slimmer werken). Aslander

zegt van tevoren nooit wat het kost om hem als spreker te contracteren. Hij laat zijn waarde achteraf door de organisatie bepalen. Hij was ook de eerste docent lifehacking in Nederland op de Hogeschool in Leeuwarden. Martijn Aslander is een fenomeen in wording. Met hem spraken we over waardedenken in een veranderende economie en samenleving. Zeker nu de wereld in een diepe financiële crisis is geraakt. Een monoloog van een inspirerende persoonlijkheid.

Een visie op de economie

"Sinds een jaar spreek ik regelmatig over onze economie en de rol van geld daarin. Ik merk dat - zeker bij mijn lezingen voor banken - veel mensen wel doorhebben dat de wereld om ons heen op een aantal punten fundamenteel aan het veranderen

is, maar niet wat die verschuivingen gaan betekenen in onze dagelijkse praktijk.

Hiërarchische structuren worden langzaam maar zeker vervangen door flexibelere netwerkmodellen, die sneller kunnen inspelen op de organisatorische behoeften van het moment. We leven in een kenniseconomie en in een informatiemaatschappij. Alle kwaliteiten van de ambachtelijke stukadoors en andere vaklieden daargelaten, in onze economie moeten we het in toenemende mate hebben van kennis en ideeën. Dit betekent dat we al lang niet meer met onze handen werken, maar met ons hoofd. Onze modellen zijn echter nog lang niet ingericht op werken met ons hoofd.

Lifehacking

Vandaar mijn bovenmatige interesse in lifehacking, hoe werk je slimmer met je hoofd in een wereld waarin je moet concurreren met kennis? De redenen waarom we nog steeds in de file staan en van negen tot vijf aanwezig dienen te zijn op kantoor liggen in oude, achterhaalde ideeën over hoe werk in elkaar zit. Dat we op het werk op vaste tijden aanwezig moeten zijn, heeft te maken met de hiërarchische behoefte aan controle, angst en wantrouwen. Netwerken zijn gebouwd op vertrouwen, interactie en verbondenheid.

Winstmaximalisatie

Onze economie is nog steeds gebaseerd op het streven naar winstmaximalisatie. Hetgeen zelden leidt tot de maximale winst. Hierdoor proberen bedrijven steeds weer opnieuw kosten te drukken, te reorganiseren en uit de markt waarin ze zich bewegen nog meer omzet te persen. Het boek Blue Ocean Strategy toont aan dat deze manier van winst behalen al lang niet meer de beste is. In de nabije toekomst zal het streven naar nutoptimalisatie (waar kan ik maximaal van waarde zijn?) het streven naar winstmaximalisatie vervangen. Het internet zal mogelijk maken dat we gemakkelijker en sneller dan ooit, onze waarde op de juiste plek kunnen inzetten.

Tijd ruilen voor geld

Tijd ruilen voor geld. Veel mensen zouden best minder willen werken, maar dan krijg je minder geld. Loon, maar ook uur-maaltarief, is gebaseerd op het ruilen van tijd voor geld. Voor de meeste mensen is de

enige manier om meer te verdienen het maken van meer uren, je uurtarief verhogen of zorgen dat je een betere positie in je bedrijf krijgt. Met alle gevolgen van dien. Ben je dan bezig met geld verdienen of met zoveel mogelijk van waarde zijn? Waardebepaling achteraf is een manier om door dit tijd-ruilen-voor-geld-paradigma te doorbreken. In onze Calvinistische maatschappij wordt zelfopoffering (hard werken, veel uren maken) hogelijk gewaardeerd. Ik vraag me overigens af of iemand die van acht uur 's ochtends tot zeven uur 's avond werkt de hele tijd van waarde is en productief is, of nog wel aanwezig is. Premier Balkenende zei onlangs nog op een conferentie over onze economie dat we slimmer moeten gaan werken, en niet harder. Vergoed worden voor de waarde die je toevoegt in plaats van voor de gewerkte uren zou in dat kader een slimme oplossing zijn voor één van de belangrijkste vraagstukken van de economie van overmorgen.

Business-opportunity

We krijgen een drastisch tekort op de arbeidsmarkt als de komende tien jaar de babyboomers massaal met pensioen gaan. Een tekort dat we volgens mij alleen kunnen oplossen door onze organisatievormen flink te transformeren. Veel analisten hebben het over de individualisering van de arbeidsmarkt en maatschappij, met als 'bewijs' dat steeds meer mensen ervoor kiezen zzp-er te worden. De misvatting die ze maken is volgens mij dat ze denken dat die individuen in hun eentje werken. Het tegendeel is waar. Deze

zzp-ers weten elkaar in netwerkverband goed te vinden en werken in tijdelijke 'zwermen' samen rondom een vraagstuk of business-opportunity. Waardoor ze van elkaar leren, elkaars kwaliteiten zien en weten wie ze wanneer moeten bellen als er een klus ligt. Zo'n slimme zwerm zal vraagstukken sneller oplossen dan een traditioneel bedrijf. De leercurve van de individuen is op dit moment vele malen krachtiger aan het worden dan bij de mensen in de traditionele organisaties. Omdat individuen er alle baat bij hebben die kennis te delen en ervan te leren. In traditionele bedrijven wordt kennis bijna niet gedeeld. In dat kader is het de moeite waard om de ontwikkelingen rondom crowdsourcing, swarm-intelligence en microjobs in de gaten te houden.

Overpeinzingen

De wereld is snel aan het veranderen en op vele punten aan het verbeteren wat mij betreft. Onze economie, spil in onze samenleving zit in een transitiefase van jewelste, met alle gevolgen van dien. Wellicht is waardebeoordeling achteraf niet de juiste weg voor de toekomst, maar als we het niet proberen, komen we er ook niet achter. De ontdekkingen die ik zelf doe zijn me te waardevol en te dierbaar om een ander pad te willen volgen. En met mij zijn er meer, steeds meer."

Kijk voor meer info op www.martijnaslander.nl en www.lifehacking.nl.

Door Henk Kroezen, fotografie Henk Eggens

